

Súd: Okresný súd Čadca
Spisová značka: 4Cb/5/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5319201109
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Plichtíková
ECLI: ECLI:SK:OSCA:2019:5319201109.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Č a d c a sudkyňou JUDr. Annou Plichtíkovou v spore žalobcu: A., R.. R. K..S., K. XX, XXX XX H., A.: XX XXX XXX, zast.: JUDr. Mikuláš Pavlik st., advokát so sídlom Š. Kukuru 14, 071 01 Michalovce, IČO: 35538473, proti žalovanému: V. R. R.. K.. S., XXX XX F.R. X. F. XXXX, A.: XX XXX XXX, zast.: JUDr. Marek Belka, LL.M., advokát so sídlom Fraňa Kráľa 1504, 022 01 Čadca, IČO: 42213487, o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, takto

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a.

II. Žalobca je p o v i n n ý nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %, vo výške, ktorá bude vyčíslená po právoplatnosti rozsudku VSÚ prvostupňového súdu, v lehote do 3 dní od právoplatnosti uznesenia VSÚ.

o d ô v o d n e n i e :

Podľa § 220 ods. 4 CSP súd arabskými číslicami označuje jednotlivé odseky odôvodnenia rozsudku, ktoré zodpovedajú podstatným náležitostiam odôvodnenia rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP:

1. Čo tvorilo záväzný predmet sporu, čím sa súd cítil byť viazaný: Záväzným predmetom sporu bol návrh, aby súd určil, že zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 13.8.2015, uzavretá medzi V., R..K..S., F. X. F. XXXX, A.: XXXXXXXXX ako postupcom a žalovaným V. R., R..K..S., R. R. F. X. F. XXXX, A.: XXXXXXXXX je neplatná.

2. Aké tvrdenia produkoval žalobca v žalobe: Žalobca v žalobe žiadal určiť neplatnosť právneho úkonu - zmluvy o postúpení pohľadávky na tom skutkovom základe, že súčasťou zmluvy o dielo boli platobné podmienky. V bode 2.6 platobných podmienok sa zhotoviteľ zaviazal, že bez súhlasu objednávateľa nepostúpi pohľadávky vzniknuté zo zmluvy o dielo tretej osobe. Napriek tomu pohľadávky bez súhlasu žalobcu postúpil. Podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno postúpiť pohľadávku, ktorej postúpenie by odporovalo dohode s dlžníkom. V nadväznosti na § 39 Občianskeho zákonníka a § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka je preto zmluva o postúpení pohľadávok neplatným právnym úkonom (v tomto smere poukázal na judikatúru súdov R 46/2009, RC 27/2007, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obo/49/2008 zo dňa 14.5.2008, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/76/2007 zo dňa 28.1.2009). Naliehavý právny záujem na určení podľa § 137 písm. c/ CSP je daný. Pôvodný oprávnený postupca zanikol, a to zrušením bez likvidácie, bol vymazaný. Na pojednávaní naliehavosť právneho záujmu doplnil tak, že zánikom postupcu zanikla aj jeho pohľadávka a tým by sa zmenilo postavenie žalobcu ako povinného subjektu, a to aj v exekučnom konaní, pretože exekučné konanie by bolo zastavené.

3. Dôkazy, ktoré žalobca k žalobe predložil a skutkový stav z týchto dôkazov zistený: Neoddeliteľná súčasť zmluvy o dielo, obchodné a technické podmienky čl. 4 spisu, bod 2.6: „Zhotoviteľ sa zaväzuje, že

bez preukázateľného písomného súhlasu podpísaného oprávnenou osobou objednávateľa nepostúpi pohľadávky vzniknuté zo zmluvy o dielo tretej osobe.“, čl. 15 spisu rozsudok Okresného súdu Michalovce č. k. 22Cb/47/2009-334 zo dňa 20.9.2010, právoplatný 16.5.2011, z ktorého vyplýva právoplatným spôsobom priznaná pohľadávka v prospech spoločnosti V., R..K..S., F. X. F. XXXX, A.: XXXXXXXXXX proti žalovanému A., R..K..S., H., A.: XXXXXXXXXX, podľa ktorého žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 11 406,32 € s úrokom z omeškania vo výške 0,025 % denne zo sumy 22 713 € od 23.9.2008 do 23.11.2009, zo sumy 11 406,32 € od 24.11.2009 do zaplataenia. Táto suma bola priznaná ako cena diela spolu s príslušenstvom na základe zmluvy o dielo zo dňa 27.3.2008, na základe ktorej sa zhotoviteľ zaviazal vykonať dodávku, výrobu a montáž oceľovej konštrukcie deliacej steny medzi K2 a K3. Časť kúpnej ceny bola zaplatená, zvyšná časť tvoriaca predmet sporu, vyúčtovaná faktúrou č. XXXXXXXXXX, bola predmetom tohto súdneho konania a záväznej povinnosti uloženej rozsudkom. Čl. 26 spisu upovedomenie o začatí exekúcie v tejto veci u súdnej exekútorky E.. H. F. - EX 367/2011, čl. 28 uznesenie 22Er/334/2011-26 zo dňa 10.4.2018 Okresného súdu v Michalovciach, ktorým pripustil zmenu účastníkov konania tak, že namiesto doterajšieho oprávneného V., R..K..S., A.: XXXXXXXXXX, F. X. F. XXXX vstupuje ako oprávnený V. R., R..K..S., F. X. F. XXXX, A.: XXXXXXXXXX, a to na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 13.8.2015, čl. 31 - výpis z obchodného registra V., R..K..S., F.R. X. F. XXXX, A.: XXXXXXXXXX, deň zápisu 21.3.2001, spoločnosť zrušená od 20.6.2017, vymazaná 5.8.2017 ex offa, čl. 33 - zmluva o dielo zo dňa 27.3.2008 medzi A., R..K..S., C. V., R..K..S., F. X. F. na zhotovenie diela deliaca stena medzi K2, K3, čl. 37 - zmluva o postúpení pohľadávky zo dňa 13.8.2015 medzi V., R..K..S., F. X. F. C. V. R., R..K..S., F. X. F.. Okrem postúpenia spornej pohľadávky tvoriacej predmet sporu, čo vyplýva z čl. 39 rub spisu, prílohy č. 1, zo zmluvy vyplýva aj bod IV. - povinnosť mlčanlivosti, hoci z Občianskeho zákonníka vyplýva povinnosť oznámiť postúpenie pohľadávky dlžníkovi.

4. Aké tvrdenia produkoval žalovaný: Žalovaný vo vyjadrení k žalobe čl. 72 spisu uviedol, že žiada žalobu zamietnuť. Zmluva o dielo zanikla odovzdaním a prevzatím diela a tým zanikli všetky práva a povinnosti vyplývajúce z tejto zmluvy (vrátane zmluvných povinností uvedených v prílohe OTTP zo dňa 27.3.2008). Zmluva o dielo zanikla plnením a neexistovala v čase postúpenia pohľadávky. Žalobca sa vyhýbal pravidelne plneniu - zaplataeniu ceny diela. Nasledovali súdne konania (Okresný súd Michalovce sp. zn. 1Co/19/2013 o určení neúčinnosti kúpnej zmluvy, Okresný súd Michalovce sp. zn. 11C/89/2012). Právo žalobcu nie je ohrozené. Nie je ohrozené ani právne postavenie žalobcu, aby vyžadovalo preventívnu ochranu súdom. Nie je preto dôvod vysloviť neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky. Žalobca nebol zmluvnou stranou zmluvy o postúpení pohľadávky a nemá naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky. V duplike na čl. 138 spisu uviedol: Neexistuje naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/206/2010, OS Košice II 45C/80/2016).

5. Skutkové a právne vyhodnotenie sporu:

§ 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka: Nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

§ 39 Občianskeho zákonníka: Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

§ 137 písm. c/ CSP: Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka je absolútne neplatný taký právny úkon, ktorý je v rozpore s kogentným ustanovením zákona. Takým kogentným ustanovením zákona je § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka, z ktorého vyplýva, že nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo dohode s dlžníkom. V danom prípade žalovaný postúpil pohľadávku v rozpore s dohodou s dlžníkom. Dohoda dlžníka tvorila neoddeliteľnú súčasť zmluvy o dielo zo dňa 27.3.2008 čl. 33 spisu, predmetom ktorej bolo zhotovenie diela deliaca stena medzi K2 a K3. Neoddeliteľnú súčasť tvorili obchodné a technické podmienky zo dňa 25.3.2008 čl. 4, bod 2.6: „Zhotoviteľ sa zaväzuje, že bez preukázateľného písomného súhlasu podpísaného oprávnenou osobou objednávateľa nepostúpi pohľadávky vzniknuté zo zmluvy o dielo tretej osobe.“ Na základe rozsudku Okresného súdu Michalovce č. k. 22Cb/47/2009-334 zo dňa 20.9.2010, právoplatný 16.5.2011, (čl. 15 spisu) vznikla právnomu predchodcovi žalovaného pohľadávka voči žalobcovi zo zmluvy o dielo vo výške 11 406,32 € istiny s príslušenstvom. Napriek dohode so žalobcom v zmluve o dielo a v dodatku bod 2.6 čl. 4 spisu, že nepostúpi pohľadávku zo zmluvy o dielo, právny predchodca žalovaného postúpil na žalovaného pohľadávku zo zmluvy o dielo v rozpore s touto dohodou. Zmluva o postúpení pohľadávky je zo dňa 13.8.2015, nachádza na čl. 37 spisu. Súd dospel

k záveru, že úkon postúpenia je neplatným úkonom v nadväznosti na § 39 Občianskeho zákonníka, § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka. V tomto smere súd poukazuje aj na judikatúru, rozhodnutia Najvyššieho súdu R 46/2009, RC 27/2007, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obo/49/2008 zo dňa 14.5.2008, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/76/2007 zo dňa 28.1.2009. Podľa § 137 písm. c/ CSP však súd z úradnej moci skúma naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právneho úkonu. Tvrdenia a dôkazy je povinný produkovať žalobca, ktorý žiada určiť neplatnosť právneho úkonu. Tvrdené dôkazy a obranu žalovaného súd skúma z úradnej moci a skúma ju prioritne. Dospel k záveru, že nie je daný naliehavý právny záujem žalobcu na určení neplatnosti právneho úkonu - dohody o postúpení pohľadávky, a to z nasledovných dôvodov: Pokiaľ žalobca tvrdil, že jeho právne postavenie by sa zlepšilo, keďže zánikom postupcu (výmazom z obchodného registra) by zanikol aj jeho dlh voči žalovanému (postupníkovi), súd sa s týmto názorom nestotožnil. Mal za to, že V., R..K..S., F.Á. X. F. XXXX, A.: XXXXXXXX (čl. 31) bol vymazaný z obchodného registra 5.8.2017, teda 2 roky po tom, čo bola uzavretá zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 13.8.2015 čl. 37 spisu medzi spoločnosťami V., R..K..S., F. X. F. C. V. R., R..K..S., F. X. F.. Ku dňu výmazu vymazaný subjekt nebol vlastníkom spornej pohľadávky. Postavenie žalobcu - právne postavenie v exekučnom konaní by sa nezmenilo. Dôkazom je aj skutočnosť, že exekučný súd pripustil zmenu účastníkov konania na základe zmluvy o postúpení pohľadávky (uznesenie Okresného súdu Michalovce č. k. 22Er/334/2011-26 zo dňa 10.4.2018 čl. 28 spisu). Ku dňu zániku už postupca nebol vlastníkom pohľadávky. Dlh existuje. Vlastníkom pohľadávky je postupník, teda žalovaný. Exekučné konanie nemožno zastaviť pre zánik, neexistenciu subjektu v čase exekučného konania. Právne postavenie žalobcu by sa tým nezmenilo. Nijakým spôsobom nie je ohrozené právne postavenie žalobcu ako dlžníka. Právoplatným rozsudkom mu vznikla právna povinnosť zaplatiť tam uvedený dlh právnemu predchodcovi žalovaného (teraz žalovanému). Je potrebné rozlišovať medzi právami zo zmluvy o dielo a povinnosťami zo zmluvy o dielo. Práva žalobcu vyplývajúce zo zmluvy o dielo a neoddeliteľnej prílohy nie sú žiadnym spôsobom ohrozené. Žalobcovi nevzniklo právo zaplatiť cenu diela, ale povinnosť zaplatiť cenu diela. Toto právne postavenie splniť povinnosť zaplatiť cenu diela sa nezhoršilo postúpením pohľadávky. Práve naopak, postavenie žalovaného je ohrozené. Z vykonaného dokazovania a pripojených súdnych sporov je zrejmé, že žalobca sa účelovo a dlhodobo vyhýba plneniu. Žaloba o určenie zmluvy o postúpení pohľadávok je len jedným z mnohých spôsobov účelového postupu žalobcu k oddialeniu plnenia (skutočnosť, že žalobca cenu diela právnemu predchodcovi žalovaného nezaplatil dobrovoľne a musel sa zaplata doplatku ceny diela domáhať, aj sa domohol rozsudkom Okresného súdu Michalovce č. k. 22Cb/47/2009-334 zo dňa 20.9.2010, ktorý nadobudol právoplatnosť 16.5.2011, skutočnosť, že ani po vydaní právoplatného a vykonateľného rozsudku v roku 2010 žalobca dlh dobrovoľne nezaplatil, právny predchodca žalovaného sa musel domáhať vymoženia dlhu v exekučnom konaní (čl. 26), exekučné konanie u E.. H. F., súdnej exekútorky - EX 367/2011, uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 1Co/19/2013 zo dňa 31.1.2013 (čl. 81) atď.). Úlohou postúpenia pohľadávky je zmeniť veriteľa pohľadávky, nie obsah pohľadávky. Plnenie dlhu sa postúpením pohľadávky nezmenilo ani nestožilo. Dôvodom podania žaloby podľa názoru súdu je len skutočnosť, že žalobca sa chce vyhnúť plneniu - zaplata ceny diela, ktorá bola priznaná právoplatným a vykonateľným rozsudkom, resp. oddialiť toto plnenie, čo však nie je dôvod na konštatovanie naliehavosti právneho záujmu na určení neplatnosti právneho úkonu postúpenia pohľadávky. Postúpením pohľadávky sa povinnosť plniť dlh postupníkovi namiesto postupcovi - žalobcovi nijakým spôsobom nestožila ani nezmenila. Doteraz z právoplatne priznaného dlhu nezaplatil nič. Prednosť má žaloba na plnenie. Neuviedol, akú žalobu voči žalovanému chce podať, keď doteraz nezaplatil na spornú pohľadávku nič. Taktiež žalobca nezodôvodnil, prečo namieťa neplatnosť právneho úkonu postúpenia až teraz. Je pravdou, že v rozpore so zákonom uviedli postupca a postupník, že zmluva o postúpení je podrobená ich zmluvnej povinnosti mlčanlivosti, čo je v rozpore s ustanovením § 526 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého postúpenie pohľadávky je povinný postupca bez zbytočného odkladu oznámiť dlžníkovi. Nemá to však vplyv na platnosť právneho úkonu postúpenia, len na povinnosť plniť dlh a časový moment odkedy je povinný dlh plniť a či je povinný plniť postupníkovi alebo postupcovi. Minimálne sa žalobca o postúpení pohľadávky (napriek tomu, že mu postúpenie pohľadávky neoznámil ani žalovaný, ani jeho právny predchodca) dozvedel z exekučného konania. Z uznesenia Okresného súdu Michalovce č. k. 22Er/334/2011-26 zo dňa 10.4.2018 čl. 28 spisu vyplýva, že tento súd pripustil zmenu účastníkov konania v exekučnom konaní tak, že namiesto doterajšieho oprávneného V., R..K..S., F. X. F. XXXX vstúpil do konania ako oprávnený V. R., R..K..S., F. X. F. XXXX, a to na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 13.8.2015. Keďže uznesenie je zo dňa 10.4.2018, minimálne v tomto časovom období sa dozvedel žalobca o postúpení pohľadávky. Žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky však podal až dňa 18.4.2019, teda po roku od postúpenia pohľadávky, čo nepreukazuje, že je tu daný naliehavý právny záujem na určení.

Súd teda dospel k záveru, že nie je daný ani právny záujem, ani naliehavý právny záujem na určenie neplatnosti právneho úkonu podľa § 137 písm. c/ CSP. Súd tak dospel ku konečnému výsledku, že postúpením pohľadávky sa nezhoršilo postavenie dlžníka a z toho dôvodu nepreukázal naliehavý právny záujem na určenie neplatnosti právneho úkonu - dohody o postúpení pohľadávky, a to aj v nadväznosti na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/76/2007 (R 46/09), z ktorého vyplýva, že takýto právny úkon je absolútne neplatný, ale za podmienky, že sa preukáže naliehavý právny záujem na určenie. V tomto smere žalobca neunesol dôkazné bremeno, nepreukázal naliehavý právny záujem na určenie neplatnosti právneho úkonu dohody o postúpení pohľadávky. Súd preto žalobu v celom rozsahu zamietol.

6. Trovy konania: Úspech v konaní mal žalovaný, a to v rozsahu 100 %. V rozsahu 100 % mu súd priznal právo na náhradu trov konania v nadväznosti na § 255 ods. 1 CSP. Výška bude vyčíslená po právoplatnosti rozsudku VSÚ prvostupňového súdu v samostatnom uznesení. Žalobca je povinný nahradiť trovy konania v lehote do 3 dní od právoplatnosti uznesenia VSÚ. Súd nebude vyzývať k vyčísleniu trov konania. Táto právna povinnosť vyplýva priamo z ustanovenie zákona, ako aj z výroku a odôvodnenia tohto rozsudku. Momentom právoplatnosti súd z úradnej moci vyčíslil trovy konania, preto je povinnosťou úspešnej strany konania ku dňu právoplatnosti doručiť do súdneho spisu vyčíslené trovy konania a dôkazy o vynaložení trov konania, účelnosti trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Žiline prostredníctvom Okresného súdu Čadca. V odvolaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, uvedie sa, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.

Odvolanie podľa § 365 ods. 1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočnila jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.